

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

MIKOPLAZMA ETIOLOGIYALI PNEVMONIYANI DAVOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH

Shavkatova Zilola Shobiddin kizi

Rezident magistratura, 3 kurs, 1 pediatriya va neonatologiya kafedrası

Ibragimova Marina Fyodorovna

1 Pediatriya va neonatologiya kafedrası PhD., dotsent

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya. Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi Samarqand filialiga qarashli 1 va 2 bolalar bo'limlarida 3 yoshdan 12 yoshgacha bo'lgan 52 nafar bola sog'lomlashtirildi. Tadqiqot maqsadi. Bolalarda mikoplazma pnevmoniyada immuniteti pasaygan bolalarda antibakterial, virusga qarshi preparatlarni qo'llash samaradorligini o'rganish. Bemorlar 2 guruhga bo'lingan. 26 bemorga 10 kun davomida makrolidlar guruhidan antibakterial preparat - Klaritromitsin va virusga qarshi va immunomodulyatsion dori Genferon buyurildi. I guruhning klinik ko'rinishlari II guruhdagi bemorlarga qaraganda deyarli 2 barobar tezroq yaxshilandi. Atipik etiologiyali pnevmoniyani antibiotiklar va virusga qarshi preparatlar bilan kompleks davolash ularning kasallikning qaytalanishining oldini olish va pnevmoniyaning og'irligini kamaytirishda samaraliroq ekanligini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: davolash, mikoplazma pnevmoniya, antibiotik terapiyasi, virusga qarshi preparatlar, bolalar.

Kirish. Pnevmoniya o'pka to'qimalarining yuqumli va yallig'lanishli shikastlanishi bo'lib, intraalveolyar eksudatsiya bilan nafas olish qismlarining o'choqli shikastlanishi bilan tavsiflanadi [2,8]. Atipik pnevmoniyalar bolalar va o'smirlardagi pnevmoniya holatlarining taxminan 15-30% ni tashkil qiladi va bolalar guruhlarida o'choqli epidemiyalar paydo bo'lishi mumkin [3]. Kasallikning etiologiyasida turli xil mikroorganizmlar rol o'ynaydi (bular bakteriyalar, asosan kokklar *Streptococcus pneumoniae* S.pneumoniae, *Staphylococcus aureus* (S.aureus), *Haemophilus influenzae* (H.influenzae), fungitsidlar, viruslar, amortizatorlar va boshqalar. " patogenlari *Mycoplasma pneumoniae* va *Chlamydomydia pneumoniae* [1,11,12] Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) mutaxassislarining fikriga ko'ra, pnevmoniya dunyodagi bolalar o'limining eng keng tarqalgan sababidir. Xususan, 5 yoshgacha bo'lgan bolalar o'limi tarkibida bu ko'rsatkich 17,5% ni tashkil etadi, bu har yili ushbu yosh guruhidagi 1,1 millionga yaqin bolaning hayotiga zomin bo'ladi [5], ayniqsa, bolalarda to'yib ovqatlanmaslik immunitetning pasayishi bilan pnevmoniyaning immunopatogenezi immunitet tizimining barcha qismlarining faoliyatini inhibe qilishga asoslangan. Virusli immunosupressiya bakterial infeksiyalarning og'ir va atipik kechishiga, ularning umumlashtirilishiga olib kelishi mumkin. Shu munosabat bilan, pnevmoniyaning kompleks terapiyasiga immunologik reaktivlikni me'yorlashtiradigan dori vositalarini kiritishning asosligi to'g'risida savol tug'ilishi tabiiydir. So'nggi yillarda mahalliy mualliflarning bakterial tabiatdagi kasalliklarni, xususan, jamiyat tomonidan yuqadigan pnevmoniyani kompleks davolashda antiviral va immunotrop terapiyani qo'shishning maqsadga muvofiqligini asoslaydigan va samaradorligini tasdiqlovchi asarlari paydo bo'ldi [4]. Interferonlar immunitetning eng muhim omili bo'lib, organizmni turli xil yuqumli kasalliklardan himoya qiladi [7]. Shu sababli, sintetik interferon induktorlaridan foydalanish antiviral mexanizmlarni rag'batlantirishning oqilona usuli sifatida qaraladi, bu o'tkir respirator virusli infeksiyalarning

oldini olishda ham, kompleks davolashda ham o'z ahamiyatini isbotladi. Shu munosabat bilan tadqiqotchilar e'tiborini virusga qarshi immunomodulyator va yallig'lanishga qarshi faollikka ega mahalliy past molekulyar og'irlikdagi interferon induktori-Genferon tortadi. Murakkab terapiyaning bir qismi sifatida interferon induktoridan foydalanish tiklanishni tezlashtirishi va ushbu kasallikning prognozini yaxshilashi kerak, deb ishonish uchun asoslar mavjud.

Antibakterial va virusga qarshi terapiya atipik etiologiyali jamiyat tomonidan olingan pnevmoniyani etiotropik davolashning asosini tashkil qiladi. Ratsional antibiotik terapiyasi muammosi pediatriyaning eng dolzarb muammolaridan biridir. mikoplazma pnevmoniyaning kechishi va natijasi kasallikning boshlanishida antibakterial preparatni to'g'ri tanlashga bog'liq. [6,9,10]. Pediatrik amaliyotda antibiotiklarni og'iz orqali yuborish afzallik beriladi. Makrolid mikroblarga qarshi preparatlar klinik amaliyotda 50 yildan ortiq vaqt davomida qo'llanilgan va shu vaqt ichida yuqori samarali va eng xavfsiz antibiotiklar ekanligi isbotlangan.

Tadqiqot maqsadi. Bolalarda mikoplazma pnevmoniyada immuniteti pasaygan bolalarda antibakterial, virusga qarshi dorilarni qo'llash samaradorligini o'rganish.

Materiallar va tadqiqot usullari. Belgilangan terapiyaga qarab, 3 yoshdan 12 yoshgacha bo'lgan 52 nafar bemor bolalarni Respublika shoshilinch tibbiy yordam ilmiy markazi Samarqand filialining 1 va 2-pediatriya bo'limlariga yotqizdik. Bemorlar 2 guruhga bo'lingan. 26 bemorga makrolidlar guruhining antibakterial preparati - Klaritromitsin, 10 kunlik yosh dozasida virusga qarshi Genferon preparati kiritilgan kompleks terapiya buyurildi. I guruhning klinik ko'rinishlari II guruhdagi bemorlarga qaraganda deyarli 2 baravar tezroq to'xtadi. Mikoplazma pnevmoniyani uchun antibiotiklar va virusga qarshi preparatlarni kompleks davolash ularning kasallikning qaytalanishining oldini olish va pnevmoniya og'irlik darajasini pasaytirishda samaraliroq ekanligini ko'rsatdi. Mikoplazma pnevmoniyaning aniqlash uchun polimeraza zanjiri reaksiyasi (PZR) usullari qo'llanildi, bu atipik bakteriyalarni aniqlash uchun yuqori diagnostika aniqligi bilan ajralib turadigan sof kulturalarni ajratmasdan bakteriyalarni aniqlash va identifikatsiya qilish imkonini beradi. , C. pneumoniae, Legionella spp.). Tahlil qilish uchun shilliq pardalar va balg'amdan tamponlar olindi. Klinik ko'rinishlar dinamikasi va terapiya samaradorligini baholash natijalari 10 kunlik kuzatuv davomida bemorlarning ikki guruhida taqqoslandi.

Kombinatsiyalangan davolash 7-14 kun davomida amalga oshirildi. Terapiya samaradorligini baholash bolaning umumiy ahvoli dinamikasini, yo'tal, nafas qisilishi, o'pkada jismoniy o'zgarishlar, rentgenologik ma'lumotlar kabi klinik belgilarni o'rganish asosida amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalari. Qabul paytida 1-guruh bolalarining umumiy ahvoli 20 nafarida o'rtacha, 5 nafarida og'ir va 1 nafarida og'ir, 2-guruhning 18 nafarida o'rtacha, 6 nafarida o'rtacha, 2 nafarida og'ir. kasallik boshlangan kundan boshlab 2-3-kuni kasalxonaga 1-guruhda 22 nafar va 2-guruhda 19 nafar bemor yotqizilgan. Dastlabki tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatdiki, 1 va 2, 21 va 22-guruhlardagi bemorlarda yo'tal bor edi; 1-guruhdagi 19 nafar va 2-guruhdagi 23 nafar bemorda gipertermiya va intoksikatsiya belgilari kuzatilgan; 14 va 16 bemorda 1-darajali nafas etishmovchiligi kuzatildi. Davolash boshlanganidan 3-4-kunida 1-guruhdagi 22 nafar va 2-guruhdagi 19 nafar bola kasallikning ijobiy klinik dinamikasini ko'rsatdi: intoksikatsiya belgilari kamaydi, tana harorati pasaydi. 1-guruhdagi 21 nafar bolada yo'tal kamaydi, 2-guruhdagi 19 nafar bolada esa antibiotik terapiyasi davom ettirildi. Davolashning 5-kuniga kelib, 1-guruhdagi 24 nafar va 2-guruhdagi 21-chi bolalarda yo'tal va nafas qisilishi yo'qolgan.

Davolashning 10-kunida gematologik ko'rsatkichlarning ijobiy dinamikasi kuzatildi. Bolalarda mikoplazma pnevmoniyasini tekshirish va davolash natijalariga ko'ra, antibakterial, immunomodulyar va virusga qarshi preparatlar bilan birgalikda davolash tez ijobiy dinamika bilan birga bo'ldi. Bolalar kombinatsiyalangan davolanishni yaxshi qabul qilishdi, hech qanday nojo'ya reaksiyalar qayd etilmadi.

Xulosa. Shunday qilib, bolalarda mikoplazma pnevmoniyani davolashda antibakterial va virusga qarshi preparatlardan foydalanish eng samarali hisoblanadi. Foydalanish qulayligi, dori vositalarining ichimlik shaklining mavjudligi, yuqori samaradorlik va nojo'ya ta'sirlarning yo'qligi ushbu davolanishni pediatriyada keng qo'llash uchun tavsiya qilish imkonini beradi. Yuqorida aytilganlarga asoslanib, pnevmoniya bilan og'rikan bemorlarni davolash uchun dorilarni birgalikda qo'llash tavsiya etilishi mumkin.

Ma'lumotnomalar

1. Fedorovna, I. M., & Kizi, S. Z. S. (2023). STATE OF HUMORAL IMMUNITY IN PATIENTS WITH ATYPICAL PNEUMONIA IN FREQUENTLY ILL CHILDREN. *Research Focus*, 2(10), 125-128.
2. Diagnostic algorithms and protocols for providing medical care for pneumonia: guidelines for physicians. Demko I.V., Chubarova S.V., Gordeeva N.V., Zeleny S.V. and etc.; Ministry of Health of the Krasnoyarsk Territory, Krasnoyarsk State Medical University. prof. V.F. Voyno-Yasenetsky Ministry of Health of Russia. M., 2015. 75 p.
3. Мухаммадиев, И. С., Рахмонов, Р. Н., & Ибрагимова, М. Ф. (2024). Эффективность применения кларитромицина при пневмонии с атипичной этиологией у детей. *Golden Brain*, 2(3), 110-115.
4. Shavazi, N., & Ibragimova, M. (2023). Применение препарата полиоксидоний при лечении обструктивного бронхита у детей. *International Journal of Scientific Pediatrics*, 1, 26-28.
5. Ибрагимова, М. Ф., & Атаева, М. С. (2022). ОПТИМИЗАЦИЯ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ АТИПИЧНОЙ ПНЕВМОНИИ У ДЕТЕЙ. *Journal of cardiorespiratory research*, 3(2), 62-64.
6. Ибрагимова, М. Ф., кизи Шавкатова, З. Ш., & Каюмова, А. Т. (2024). СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЛЕЧЕНИЯ МИКОПЛАЗМЕННОЙ ПНЕВМОНИИ У ДЕТЕЙ НА ФОНЕ МИОКАРДИТА. *SCHOLAR*, 2(4), 68-72.
7. Шавази, Н., & Ибрагимова, М. (2023). ПРИМЕНЕНИЕ ПРЕПАРАТА ПОЛИОКСИДОНИЙ ПРИ ЛЕЧЕНИИ ОБСТРУКТИВНОГО БРОНХИТА У ДЕТЕЙ. *Международный журнал научной педиатрии*, 2(1), 24-26.
8. Kurbonov, O. N., Tilovov, L. I., & Ibragimova, M. F. (2024, January). Optimization of treatment of respiratory diseases in often sick children. In *International journal of conference series on education and social sciences (Online)* (Vol. 4, No. 1).
9. Shavazi N.M., Rustamov M.R., Ibragimova M.F., Zakirova B.I., Lim M.V. Stepwise antibiotic therapy of community-acquired pneumonia in children. *Questions of science and education*. No. 10 (64), 2020. From 64-66.
10. Shavazi N.M., Ibragimova M.F., Lim M.V., Kadirova Sh., Kardzhavova G.A. The use of Macropen in community-acquired pneumonia in children. *Questions of science and education*. No. 36 (120), 2020. From 19-22.

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

11. Fedorovna, I. M., & Ravshanovna, E. M. (2024). OPTIMIZATION OF TREATMENT OF ATYPICAL PNEUMONIA DUE TO HYPOXIC-ISCHEMIC ENCEPHALOPATHY IN NEWBORNS. *Research Focus*, 3(1), 220-223.
12. Fedorovna, I. M., Kamildzhanovna, K. S., & Alisherovna, R. N. (2022). Modern ideas about recurrent bronchitis in children (literature review). *Eurasian Research Bulletin*, 6, 18-21.